

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 160 (2722) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 július 15

Három irányból özönlik a német áradat Szentpétervár felé

Kiev kiürítése napok óta tart. Égnek az erdők Észak-Esztországban. Pánikszerűen menekül a lakosság Moszkvából

Zürichből jelenti a MTI: A Stalin vonal áttörése máris érezteti hatását.

A német csapatok egyre közelednek Szentpétervárhoz és Kievhöz. A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítója szerint Moszkva is rövidesen az elérhető célpontok közé kerül.

Kiev polgári kiürítése napok óta folyik.

SZOVJETEJTÖRNYÖSÖK BALSIKERŰ KISÉRLETEZÉSE FINNSZÁGBAN

Helsinki-ből jelentik: Hétfőn Porvoo vidékén néhány szovjet ejtőernyős vadász bukkant fel. Elfogták őket. Az utóbbi időben többször figyeltek meg ellenséges ejtőernyősöket Finnországban. Az eltörnyős vadászoknak egyetlen esetben sem sikerült kárt okozni.

Berlinből jelenti a NTI: Hétfőn Északfinnszországban német és finn csapatok bekerítettek és megsemmisítettek egy szovjet zászlóaljot. Néhány nappal ezelőtt a német és finn kötelékek bekerítettek és elpusztítottak egy szovjet lövészadosztályt. Hétfőn erős szovjet páncélos kötelékeket morzsoltak fel a német csapatok, amelyek a Stalin vonal szétlőtt erődítmései mögött támadt házakat kísérelték meg betölteni. A szovjetpáncélosokat sietve vették a keletkezett házakba és heves csaták fejlődtek ki. Száz meg százötven és hetven tonnás páncélos pusztult el a német páncélos vadászok tüzeiben. Kiev környékén valamennyi szovjet ellentámadást visszavertünk, erős veszteséget okozva. A szovjetcsapatok zöme itt teljesen elpusztult. (MTI)

ÉSZAK-ESZTORSZÁGBAN FELGYŰJTOTTAK AZ ERDŐKET A BOLSEVIKIEK

Helsinki-ből jelenti a MTI: A finn fővárosba érkezett jelentések szerint Észak-Esztországban az összes erdők égnek.

A visszavonuló szovjet csapatok engedelmessé váltak Sztalin parancsának és mindenütt felgyújtották az erdőket. A visszavonuló csapatok a tűzoltófelszerelést is magukkal vitték.

SZÓBA SEM JÖHETNEK STALIN-NAL VALÓ TÁRGYALÁSOK

Zürichből jelenti a Bud. Tud.: A Die Tat berlini levelezője szerint a keleti hadjáratnál kapcsolatban a legkijelentetebb politikai határozat a német külügyminisztérium szóvivőjének az a kijelentése, hogy

a Sztalinnal való tárgyalások szóba sem kerülhetnek. Németország más népekkel együtt hádban áll a Szovjetunióval és ez a megbízás csak a Szovjetunió tel-

jes megsemmisítésével érhet véget. (MTI)

Budapestről jelenti a MTI: A Mai Nap írja: A Frankfurter Zeitung azt írja, hogy az új moszkvai egyezményt azon a napon írták alá, amelyen a véderőfőparancsnokság bejelentette a Stalin-vonal áttörését. Anglia most is, mint két évvel ezelőtt, késve érkezett. Németország magához ragadta a kezdeményezést. Az angolok a

szovjethadsereget további ellenállásra buzdítják. A kontinens népei tudják, hogy jövőjüket Németország és szövetségesei táborában találhatják meg. Azt is tudják, hogy mit várhatnak Angliától. A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy Churchill, Rooseveltt és Stalin összejátékára nem használhat megfelelő szavakat az ördögi szövetség megpecsételésére.

Szovjetországban egyre fokozódik a belső nyugtalanság

Rómából jelenti a Bud. Tud.: Az olasz fővárosba érkező hírek szerint a Szovjetunióban egyre fokozódik a belső elégedetlenség és nyugtalanság. Ezt az elégedetlenséget a London és Moszkva közt létrejött segélynyújtási egyezmény sem tudta csillapítani. Az általános nyugtalanság csökkenése érdekében a moszkvai rádió állandóan dicséret himnuszokat zeng az angol-szovjet szerződésről.

A szovjet hatóságok megbízható szovjet csapatokat, úgynevezett első biztonsági zászlóaljakat küldtek a nyugtalan polgári lakosság ellen. Szabotázs, kémkedés és fegyversértés ürügyével tartóztatják

le az embereket. Sok embert lőnek agyon. Ankarai semleges körökből származó hírek szerint Moszkvát a lakosság menekülés-szerűen igyekszik elhagyni. A legtöbb menekülő már vasárnap elhagyta a fővárost.

A moszkvai diplomáciai testületek tagjai közül az angol diplomaták Gorkijba utaztak. A diplomaták nagyobb része nem ment ilyen messzire, csupán Moszkva szomszédságában lévő helységekre utaztak. Az angol diplomatákkal együtt utaztak el az angol kiküldöttek is és Anglia és a Szovjetunió közti szerződés végrehajtásáról Gorkijban folytatják a tárgyalásokat. (BTI)

Felvonuló szovjet csapatokat futamítottak meg a németek a Stalin-vonalban

Berlinből jelentik: Mint egy keleti arcvonalon működő haditudósító, a NTI-hez küldött jelentéséből kiténik, a német erők a Stalin-vonalban olyan bolsevik csapatokra bukkantak, amelyek a Szovjetunió belsőjéből valók voltak. Ezek a csapatok éppen felvonulóban voltak. A német csapatok 500 kilométerre a tulajdonképpeni felvonuló területtől tartóztatták fel és nyomták vissza a védelmi övezetbe ezeket a csapatokat. Ebben az övezetben erős ellentámadásokkal kísérelték megzavarni a német haderő felvonulását és a német tűzérség összevonását a Sztalin-vonal előtt.

Ezek az ellentámadások megsemmisítő vereséggel végződtek.

A legnagyobb kitérés kísérlet S vidékén történt. Itt megkísérelték hátbatámadni az élen haladó német haderőket, ezt azonban egy német hadosztály és egy páncélos különítmény felfogta és nagy ember- és

anyagvesztést okozott az ellenségnek. Ezeket a csapatokat a Dnyeperen túlra üzték. Mivel a Sztalin-vonal többszáz kilométer hosszúságban húzódik, az előnyomuló német csapatoknak nemcsak a folyón, hanem az egész 4-5 kilométer széles mocsaras völgyön is át kellett kelni. (MTI)

Tokióból jelenti a NTI: A Szovjetunió a moszkvai japán nagykövet útján hivatalosan értesítette Japánt, hogy szovjet részről Kamasatka és a Japán-tenger egyes viziutait veszélyes övezetté nyilvánította. Szovjet részről azzal indokolják ezt, hogy a kérdéses tengerrészen veszély áll fenn. Japán részről nem tudják elképzelni, hogy ezeken a területeken német hadihajók tartózkodjanak. Ez a szovjet rendszabály japán szempontból nem nagyon öröndetes, — jelentette ki a kormány központi tájékoztató irodájának szóvivője.

Szófiából jelenti a NTI: A Bolgár Távirati Iroda közli, hogy bizonyos

külföldi hírügynökségek, köztük a Szovjet TI, azt a hírt terjesztette, hogy a török határon állítólag bolgár csapatokat vontak össze és előkészületek történtek a tengerszorosok megfutamítására. A Bolgár Távirati Irodát felhatalmazták illetékes helyen, hogy a legerélyesebben cáfolja meg ezeket a híreket, amelyeknek egyetlen célja, hogy a bolgár-török viszonyt megzavarja. Bulgária békés magatartása közismert. Törökország és Bulgária baráti kapcsolatai, amelyeket nemrég erősítettek meg közös nyilatkozattal, ezután sem változnak. (MTI)

DENTZ ÉS WILSON TÁBORNOKOK ALÁÍRTAK A SZIRIAI SZERZŐDÉST

Vichy-ből jelenti a NTI: Hétfőn délelőtt közölték vichyi körökben, hogy Dentz tábornok és Wilson tábornok hétfőn délelőtt szerződést írtak alá a sziriai viszály megszüntetéséről. A szerződés semmiféle politikai záradékot nem tartalmaz. (MTI)

RATIFIKÁLTAK A SZIRIAI FEGYVERSZÜNÉTET

Vichy-ből jelentik: (MTI) A sziriai ellenségeskedések befejezése után a sajtó erőteljesen hangsúlyozza, hogy Franciaország az ellenállás megszüntetésével semmilyen jogát nem adta fel és semmilyen kötelezettségét nem tagadta meg.

Budapestről jelenti a MTI: A Pest írja: Haifából jelentik: Hétfőn este hét óra 55 perckor írták alá és ratifikálták a francia-angol fegyverszüneti szerződést. Angol részről Wilson tábornok, francia részről Verdi Akue francia tábornok írta alá. Ugy tudják, hogy a szerződés értelmében angol csapatok szállják meg az egész országot.

PETAİN MARSALL TÁVIRATA A LEVANTEI FRANCIA CSAPATOKHOZ

Vichy-ből jelenti a MTI: Petain marsall a sziriai fegyverszüneti alkalmával táviratot intézett a levantei francia csapatokhoz. Táviratot intézett még a lakossághoz is, amelyben arra kéri őket, hogy őrizzék meg szívükben Franciaországot, mint azt évszázadokon át tettek.

PÁNIKSZERŰEN MENEKÜL A LAKOSSÁG MOSZKVÁBÓL

Helsinki-ből jelenti a MTI: Az Uusi Suomi című finn lap szerint a Moszkvában akkreditált diplomáciai ker elhagyta a fővárost. A lakosság pánikszerűen menekül kelet felé. A szovjetvezérkar drákói intézkedésekkel igyekszik a pániknak elejét venni.

Roosevelt kész felrobbantani a lőporos hordót

Az elnök mielőbb hadiállapotot akar létrehozni Németország és Amerika között

Stockholmból jelenti a NTI: Az *Altonbladet* newyorki tudósítója „Roosevelt kész felrobbantani a lőporos hordót” címmel azt jelenti, hogy az elnöknek az a szándéka, hogy minél előbb létrehozza a hadiállapotot Németország és Amerika között. Az amerikai hajóraj egységei ezért azt a parancsot kapták, hogy tüzeljenek előzetes figyelmeztetés nélkül, minden német tengeralattjáróra, repülőgépre és hadihajóra. Ha ezt a tulkapást jelentik, az angolokra háritják. Ha a tulkapást német ellentámadások követik, Roosevelt a kongresszus megkezdése nélküli bejelenti a hadiállapotot. (MTI.)

Amerika fegyverkezési ipara messze elmarad a német termelés mögött

Newyorkból jelenti a NTI: Martin, a köztársasági párt vezetője élesen bírálja a kormány fegyverkezési politikáját. Illetékes helyen megállapítják, mondja Martin — a kormány egy év alatti erőfeszítései kevesebbet jelentenek, mint amennyit Németország hat hónap alatt termel. Az amerikai gyárak, eltekintve a repülőgépektől a fegyverkezési anyagoknak csupán a hányadát állítja elő. Az Egyesült Államok fegyverkezési ipara, beleértve az angol megbízásokat is, kétfelől dollárban állít elő hadianyagot. Teljes felvilágosítást követelt a kormánytól az Egyesült Államok tényleges fegyverkezési állapotáról. (MTI.)

Churchill fenyegetőzik, de Londont figyelmezteti a várható ütközetre

Amsterdamból jelentik: (NTI.) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Churchill erősen felindult lelkiállapotban beszédet mondott London város közigazgatási ülésén. Az angol kormány feje, szinte dühöngve és borzalmas színekkel ecsetelte azt a sorsot, amely a német népre vár.

— Anglia — Churchill szerint — máris megkezdte nagyszabású légitámadásait. Hónapról-hónapra, évről-évre fokozni fogják a támadások ütemét. Minden lehető megteszünk, hogy a német városok és falvak ugyanannyit szenvedjenek minél mi. A német városok és kikötők bombázását fokozzuk.

Megfenyegette Churchill Olaszországot is, hogy az is megkapja a magáét. Azt az állítást kockáztatta meg, hogy az angol repülők az elmúlt hetek folyamán tonnamennyiségben mintegy felét szérták le Németországra annak a tonnatartalomnak, amelyet a németek az egész háboru

tartama alatt dobtak le Angliára. Ez azonban csak a kezdet.

— A jövő júliusban, úgy remélem, hogy az angol légitámadások heves-ségben többszörösen felül fogják mulni a németek támadásait.

Figyelmeztette a hallgatóságot, hogy készüljenek fel az ellenség ellentámadására. A németek nemcsak a Szovjetunióban, hanem a nyugati részekben is rendelkeznek gépekkel. Angliának fel kell készülni a London körüli ütközetre. A német légitámadások által okozott eddigi veszteség Londonban harmincezer embert tesz ki. (MTI.)

SCHÜTZE KORVETTKAPITÁNY 200 EZER TONNA HAJÓTERET SÜLYESZTETT EL

Vezéri Főhadiszállás. (NTI.) A Főhírer, mint a véderő legfőbb parancsnoka Schütze korvettkapitány, egy tengeralattjáró parancsnokának a Vas-kereszt lovagkeresztjéhez a lögyfalombot adományozta és a következő

A szíriai fegyverszüneti egyezményt ismerteti a német sajtó

Zürichből jelenti a *Bud. Tud.*: A *Neue Zürcher Zeitung* berlini levelezője szerint a német sajtó kevés megjegyzést fűz a szíriai fegyverszüneti egyezmény megkötésének híréhez. A tudósító szerint Berlin bizonyára azon a véleményen van, hogy a fegyverszünet ténye semmit sem változtat a jelenlegi általános helyzetben. Francia részről Berlint a hiábavaló ellenállás minden részletéről hivatalos úton tájékoztatták.

Ugyanígy valószínűleg Dentz tábornok fegyverszüneti tárgyalásáról is tájékoztatták Berlint és kikérték a fegyverszüneti feltételek elfogadásához hozzájárulását.

A lap washingtoni hírei szerint a Dentz tábornok által elfogadott fey-

táviratot intézte hozzá:

Hálásan méltányoljuk személyének hősiességét és bátorságát, amelyeket a 200.000 tonnányi ellenséges hajóter elsüllyesztésért, mint a véderő 23-ik tisztjének a vas-kereszt lovagkeresztjéhez a lögyfalombot adományozom. (MTI.)

KICSERÉLIK AZ AMERIKÁBAN ELŐ TENGELYALATTVALÓKAT

Zürichből jelenti a MTI: Beavatott forrásból származó értesülés szerint tárgyalások folynak az Európában élő amerikaiak és az Amerikában élő tengelyalattvalók kicserélése ügyében.

ANGOL CSAPATOK SZÁLLTAK PARTRA BASRA ÉS BARÁN SZIGETEKEN

Alepóából jelentik: Bagdadból érkező jelentések szerint az elmúlt napokban újabb indiai brit csapatok szálltak partra Basrában és a Barán szigeten. Minden jel arra mutat, hogy az angolok csinyt készítenek elő Irán ellen. (MTI.)

verszüneti feltételek sok tekintetben különböznek azokról a feltételektől, amelyeket a francia kormány elutasított. A fegyverszüneti egyezmény bevezetésében hangoztatják, hogy a francia vezérkar belátta a háború folytatásának lehetetlenségét, az egyezmény különben csak katonai és technikai rendelkezéseket tartalmaz. A francia csapatok megtartják katonai becsületüket és lehetőséget kapnak a hazatérésre.

Az egyezmény rendelkezik a hadifoglyok szabadonbocsátásáról, végül leszögezi Wilson tábornok, hogy a brit csapatok Szíria területén kizárólag francia katonasággal állnak szemben. (MTI.)

Kétezeregyszáz pengős középiskolai ösztöndíjat osztott ki a vármegye

Kisebb jelentőségű ügyek a vármegyei kisgyűlés előtt

Nagyvárad. Sajtó tud. A vármegye törvényhatóságának kisgyűlése kedden délelőtt 10 órakor tartotta rendes havi ülését dr. Cziffra Kálmán főispán elnöklété mellett.

A tárgysorozat első pontja a vármegyei középiskolai ösztöndíjak odaítélésére vonatkozó alispáni előterjesztés volt.

A vármegye három, egyenként 700 pengős ösztöndíjat létesített: elsősorban a fogalmazói kar, másodsorban a községi jegyzők jelles előmeneteli gyermekei számára.

A kiírt pályázatra hat kérvény érkezett. Az alispáni javaslatra az 1941-42-ik iskolaévre Hegyessy László fia, viléz dr. Bartha János ároaszéki úrnok IV.

gimnázista Erzsébet leánya és Virágh János V. gimnázista Gizella leánya részére ítélte oda a 700 pengős ösztöndíjat.

Dr. Fekete Ferenc tb. főügyész javasolta, hogy Jelenitz István vármegyei tisztviselő gyermeke részére is utalja ki a kisgyűlés az ösztöndíjat. László Miklós pedig a megosztást javasolta.

Vitéz dr. Nadányi János alispán felhívására a kisgyűlés egy szavazat ellenében elfogadta az alispáni előterjesztést.

Ezután áttért a kisgyűlés az egyes községek határozatainak tárgyalására. Elfogadta Mezösas község határozatát hetivásári és napi piaci helypénzdíjszabásra vonatkozóan. Hozzájárult Biharugra határozatához, evl 425

pengős díjazással utcaseprői állás szervezésére vonatkozóan. Kismarja község tenyészállatok beszerzésére 4000 pengős kölcsön felvételére kapott engedélyt. Nagyszalonta megyei város egészségház céljára 280 négy-szögöl területet ajánlott fel. A kisgyűlés jóváhagyta a határozatot. A Biharvármegyei Szarvasmarha Tenyész Egyesület 2000 pengős segítségével részeseül a kisgyűlés határozata értelmében.

Hekkeológ

A zsidóság országos hírű nagy vi-gasztalója Békeffy mester elfőtt Nagyváradra is, hogy néhány rövid órára elhessegesse kedvelt közönsége homlo-káról a nemzetközi események miatt felgyülemlett gondfelhőket. Misztikus megszállottság kell manapság ahhoz, hogy valaki erre a példátlanul nehéz feladatra vállalkozzék. Békeffy mester valóban mindig a misztikus jelen-ségeknek kijáró félelemmel vegyes tisztelet érzésével tekintettünk. Ez a tehetséges színész ugyanis nem zsidó és mégis, magyar vonatkozásban, zsi-dóság nemzeti hősiének számít. Csükö-nyös megszállottsággal agítál, szelle-meskedik minden felhasználható alka-lommal a zsidóság érdekében. Ha ki-kopott tiz színházból és verejtéktől csöpögő politikai izléstelenségeit nem tudja valahol elhelyezni, kikönyököll magának a tizenegyedik színházat is, megkeresi az országban azt a „jó bé-kebeli” sarkot, ahol még kézen-közön elcsuszlik egy kis antantimádát, de-mokratá sőhajtozás, magyarzsidós szemfényvesztés.

Békeffy mester ilyen alapon elfőtt Nagyváradra is. Sem a jötte, sem a szereplése, sem távozása nem jelentett eseményt és nem mozgatta meg a vá-rost. Még a zsidóságot sem a kellő és várt mértékben. Volt egy kis propa-ganda, ez a rendező érdekelttség tülti ténykedése volt.

Irástudó körökben körüljárt a jelszó: jön Békeffy mester, hoz magával egy kis bátortást, kimond boszorkányos csalafintással néhány haszkezes-izommozgató formulát, amelybe bele-éljük legtitkosabb és legőszintébb ér-zelmeinket! De ezek nagyon kevesen voltak. A többség lemondóan intett Békeffy mester jöttének hírére. Mit is segíthetett itt néhány ostoba, erőltetett célzás, amikor a történelmi vassepről takarítanak Európa dchos, bepenésze-dett lomtáiraiban. Szánalmasan nevet-séges figura Békeffy mester zöldkeretes és piroskeretes szemüvegével, fé-lig kimondott megjegyzéseivel akkor, amikor az idők terhét viselőik így ső-hajtanak fel: Nem érdemes már meg-keresztelkedni sem, mert az sem segít. A másik oldalon is elvesztettük a játszmát, a németek összetörték utolsó védelmi vonalunkat!

Békeffy mester tehát itt járt, jött, látott és... nem győzött. A zsidó álmok halkszavu, finomkodó zsonglórei lehel-lelfinom sőhajtokat küldenek utána, díszkrét francia parfümöt permetez-nek emlékére. Erőltetett volt az ide-jövetelle. Senki sem hívta, senki sem őhajtotta, aki ebben a városban ma-gyarnak számít. Ha nem indítottak mozgalmat szereplése megakadályozá-sára, azt a bágyasztó nyári melegben kívül az magyarázta meg, hogy Bé-keffy mester többé már nem veszélyes. Hattyudalai csak annak jelentenek va-lamit, aki lélekben együtt zeng el ve-le érzelmeit.

Békeffy mester, a víszonlítás...

Szentpétervár felé törnek előre a németek

Légiriadó volt Moszkvában. — Repülőgéppel mentette meg ellenséges földről magyar bajtársát egy pilótaszázados

A podoliai sikszágon üldözik honvédeink a szovjet haderőt

Mint a Magyar Távirati Irodával mértékadó helyen közlik, azok a üldöző harcok, amelyeket a magyar csapatok, a Zbruczától keletre levő területen a szövetséges hadsereggel teljes együttműködésben folytatnak, már a podoliai sikszágon folynak. Itt az úthálózat igen gyér. Különös elismerést és méltánylást érdemel az a gyors lendület, amellyel gyors csapataink nyomon követik az ellenség visszavonuló tömegeit.

Mivel a csapatok gyors ütemben távolodnak el a hadműveleti alaptól, igen nagy feladat hárul az utánpótlásra. Megelégedéssel állapítják meg, hogy ezt a munkát gyorsan és talpraesetten oldották meg, bizonyosságot téve, hogy mindenben megfelelnek a korszerű hadsereg kívánalmainak. (MTI.)

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Mértékadó katonai körökben lelkes elismerést keltett az a példaadás, amelyet egyik repülőszázadunk parancsnoka nyújtott a legutóbbi harcok során. A Zbruczától keletre vívott légi harc során az egyik lelőtt szovjetgépet rázuhant az egyik magyar vadászgépre.

A magyar pilóta kiugrott a gépből és az ellenség birtokában levő területen földre ért.

A század parancsnoka gyors elhatározással leszállt, hogy megmentse a hadifogságból bajtársát, nem törődve a feléje irányított tüzzel. Mielőtt a szovjetkatonák kárt okozhattak volna, pillanatok alatt felemelkedett pilótabajtársával a levegőbe. A magyar páncélosok és kerékpárosok leírhatatlan lelkesedéssel éljenzték repülőbajtársaikat.

Stanslauból jelenti: (MTI.) A Galiciában működő magyar katonai hatóságokat, tömkelegével ostromolják a hozzátartozók felkutatására. A katonai hatóságok minden esetben igyekeznek a lakosság segítségére lenni. A börtönökben levő foglyokat hazaengedték.

HAZAENGEDTÉK A GALICIAI BÖRTÖNÖKBEN ŐRZÖTT FOGLYOKAT

A sikert kiaknázva, csapataink mélyen benyomultak az ellenség hátába. Helyenként hatvan kilométerre a mai határtól. Csapataink tovább nyomulnak előre. (MTI.)

Megsemmisítő bombatámadás Kiew ellen

Vezéri tóhadiszállás. (NTI.) A vezér főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon az áttörési hadműveletek tervszerűen folynak. A finn haderő a Ladoga-tó mindkét oldalán támadásba lendült. Két szovjet előőrhajót elsüllyesztettünk. Az Anglia körüli vi-

zeken két tehergőzöst felgyújtottunk, két hajón találatot értünk el. Gyenge ellenséges erők a hétfőre virradó éjjel Északnyugat-Németországban néhány bombát dobtak le minden hatás nélkül. Az éjjeli vadászok egy brit gépet lelőttek. (MTI.)

Berlinből jelenti a NTI: A német támadások következtében 13-án a bolseviták a Stalin vonaltól keletre sok szakaszon tovább vonultak vissza. A szovjet haderő felbomlása tovább folyik. Ez kitünt Timosenkó első jelentéséből, amelyben kijelenti, hogy a haditörvényszék büntetéssel sújta mindazokat, akik önhatalmúan meghátrálnak az ellenség elől.

A Szentpétervár felé előnyomuló német kötelékek a szovjet kísérőn állások leküzdése után 13-án a Pripjet mocsaraktól keletre széles arcvonalon feltartóztatathatalanul folytatják előnyomulásukat.

A német légiereő 13-án Vitebszk és Zsitomir környékén támadta a megvert szovjet kötelékeket. A bolsevikiek súlyos embervesztéseket szenvedtek. Sok fegyverük, páncélosuk és egy páncélvonatuk vált harcképtelenné. Szentpétervár és Szmolenszk közt a megrongált vasutvonal sineit több helyen felszakítottuk. Német gépek Kiew katonai célpontjait megsemmisítő hatással bombázták. A vízműveket a német lelítálatok szétrombolták. Több vonatot kisiklattak. (MTI.)

A Dnyeszter szakaszon teljesen felgöngyölítették a szovjet védelmi állásokat

Berlinből jelenti a NTI: Mialatt a német zuhanóbombázó kötelékek a Dnyeszter szakaszán a Stalin vonal elütti erődítési műveket bombázzák, a gyalogos rohamcsapatok 13-án elindultak a bolsevikieknek a folyón túl levő ellenállási pontjai ellen és ezen a Dnyeszter szakaszon teljesen felgöngyölítették a szovjet védelmi állásokat. (MTI.)

Berlinből jelenti: (NTI.) A német támadó egységek 13-án Opocska környékén erősen kiépített állásokra bukkantak. A betonból készült hadállást a levegőbe repítették. A szom-

szédos lövéseket rohammal vették be, úgyhogy a Stalin-vonalban hat száz méteres rést ütöttek, melyet azután lényegesen kibővítettek. (MTI.)

TIMOSZENKO HIABA FENYEGETI SZOVJET KATONÁIT

Berlinből jelenti: (NTI.) Mértékadó helyen rámutatnak annak jelentőségére, hogy a keleti hadműveletek során a német csapatok játszi könnyedséggel győztek le két olyan tényezőt, amelyben a szovjet hadvezetőség bízott: A nagy területet és az

embertömeget. A német csapatok három hét alatt kétszer akkora területet hódítottak meg, mint amekkora Nagybritannia. A német hadsereg gyors előnyomulása lehetetlenné teszi az ellenfél szervezett visszavonulását. Timosenko hadparancsa az önhatalmúan hátráló csapatok szigorú büntetéséről nem változtat a helyzeten, mert ehhez hasonló fenyegetéseket tavaly a nyugati hadjárat során is adtak ki a visszavonuló hadseregekben minden eredmény nélkül. (MTI.)

LÉGIIRÁDÓ VOLT MOSZKVBAN

Stockholmból jelenti: (NTI.) Hétfőn reggel 9 órától 10 óra 25 percig légi-

A finnek mélyen benyomultak a szovjet harc vonal hátába

Helsinki-ből jelenti a NTI: A finn hadsereg főparancsnoksága jelenti:

Csapataink a Ladoga-Karéliai arcvonalszakaszon tüzérségi előkészítés után támadásra indultak, az ellenség jól megerősített hadállásai ellen.

Bár az ellenség szívós ellenállást fejtett ki, több ponton áttörtük az ellenséges hadállásokat.

A sikert kiaknázva, csapataink mélyen benyomultak az ellenség hátába. Helyenként hatvan kilométerre a mai határtól. Csapataink tovább nyomulnak előre. (MTI.)

AZ ESZT LAKOSSÁG NAGYRÉSZÉT ELSZÁLLITOTTA A SZOVJET

Helsinki-ből jelenti: (NTI.) Az Ilkka című lap jelenti, hogy az utóbbi napokban 400 észti menekült érkezett Finnországba. A menekültek

riadó volt Moszkvában. Német gépek szállottak a szovjet főváros felé. A légvédelmi tüzérség működésbe lépett. (MTI.)

Stockholmból jelenti: (NTI.) Moszkvában kiadott félhivatalos jelentés beismeri, hogy az ellenség nyomása erősödik. A közlemény azt igyekszik bizonyítani, hogy a helyzet nem olyan veszélyes, mint az ellenséges híradások feltűntetik. Beismeri azt is, hogy a Stalin-vonal egyes erőit kénytelenek voltak átengedni a németeknek. A finnek a németekkel párhuzamosan igyekeznek előretörni. A magyarok Galicia felől nyomulnak előre. (MTI.)

STALIN FOGADAST ADOTT A KREMLBEN

Amszterdamból jelenti: (NTI.) Az angol rádió közlése szerint Stalin vasárnap a Kremlben fogadást rendezett. A londoni rádió különösen az Egyesült Államok sajtóját tünteti fel úgy, mintha teljes lenne az egyetértése az angol-szovjet egyezményrel. Végül idézi a Pravda cikkét, amely szerint ez az egyezmény a legnagyobb történelmi a politikai jelentőségű okirat. (MTI.)

megerősítették, hogy a bolsevik az észti lakosság legnagyobb részét elszállították. Már egy héttel a naboru kitörése előtt megkezdődött a lakosság elszállítása, később pedig olyan méreteket öltött, hogy a lakosság teljes eltávolításáról lehetett beszélni. (MTI.)

EREDMÉNYTELEN SZOVJET LÉGI-TÁMADÁS PLOESTI ELLEN

Berlinből jelenti a NTI: Julius 13-án szovjet gépek Ploesti ellen támadást kíséreltek meg. A német gépek és az elhárítás 6 gép közül 4-et lelőtt. (MTI.)

Berlinből jelenti a NTI: A bolseviták 13-án légi harcban és a légvédelmi tűz következtében 82 gépet veszítettek. A szovjet repülőtereken a német légiereő 85 gépet pusztított el, úgy hogy a bolsevikiek 13-iki vesztesége 167 repülőgép volt. (MTI.)

A japán sajtó elítéli az angol-szovjet szerződést

Tokióból jelenti: (Stefani.) A japán sajtó egyhanguan és erősen elítéli az angol szovjet szerződést, bár a lapok ugyanakkor rámutatnak arra is, hogy a gyakorlatban ez a szerződés éppoly hatástalan marad mint azoknak a szavatossági szerződéseknek egész sora, amelyeket Anglia eddig kötött. (MTI.)

DIPLOMATA ÉS ÁLLAMPOLGÁR CSERE

Berlinből jelenti: (NTI.) A német és a szovjet diplomaták és állampolgárok kicserélésénél kiderült, hogy több német hiányzik. Ugy hiszik, hogy ennek oka nem a szovjet erőszakoskodásában, hanem a szállítási nehézségekben keresendő. Németországban visszatartottak mintegy ötven szovjetállampolgárt. (MTI.)

Rómából jelenti a MTI: A bolgártörök határon hétfőn kicserélték az orosz és olasz állampolgárokat. (MTI.)

OLASZ HIVATALOS JELENTÉS

Rómából jelenti a Stefani: A fegyveres erők főhadiszállásának 404. közleménye: Észak-Afrikában tüzérségi ütegeknek Tobruk szakaszán megfutamatot-

tak egy ellenséges osztagot. A tenkely légiereje ellenséges állásokat támadott és raktárakat gyújtott fel Marsha Matruh környékén. Tobruk mellett tüzérségi ütegeket, gépjárműveket és a kikötő berendezéseket bombáztunk. 2 angol gépet lelőttünk. Az ellenség támadást kísérelt meg Tripoli ellen. Ellenséges gépek bombázták Rhodes szigetének néhány helységét, de csak csekély kárt okoztak. Kelet-Afrikában élénk tüzérségi tevékenység folyt. MTI.

Berlinből jelenti a NTI: A német harci gépek erős kísérettel támadást intéztek Tobruknál az angol tüzérségi állások ellen. Ugyanezen támadás során német vadászgépek Siddi el Baraninál megtámadta egy brit gépkocsi táborát és sok gépet megsemmisítettek. (MTI.)

Órája pontos lesz, ha ékszert, órát Gyengénél vesz
Aranyat magas napi áron vesztek Rákóczi-ut 19.

Magyarok élete az új világban

— Az amerikai Magyar Szövetség keletkezése és mai működése —

Az Amerikában élő magyarság vezéremberai 34 évvel ezelőtt, 1907 novemberében egy Clevelandban tartott gyűlésen elhatározták egy olyan Amerikai Magyar Szövetség felállítását, amely a magyarság érdekeit lett volna hivatott szolgálni. Ezen elhatározásnak a megvalósítása azonban csak részben sikerült, mert a Szövetség működése a további évtizedekben, részben a szerény keretek miatt, részben az általános és egységes támogatás hiánya miatt, nem volt állandó és csak igen szűk területre korlátozódott.

Csak megfelelő előkészítés után sikerült 1939 november 15-én az amerikai magyarság vezetőinek azt a gondolatot megvalósítani, hogy az Amerikai Magyar Szövetségnek a kinti magyarság érdekében kifejtett tevékenységét egy Központi Iroda felállításával Washingtonban összpontosítsák. Ezáltal sikerült elérni, hogy a Szövetség munkáját állandósították és előteremtették azokat az eszközöket, amelyekkel ezt a munkát hasznossá lehetett tenni.

KIALAKUL AZ ORSZÁGOS SZERVEZET

Azóta másfél év telt el, s most érdemes ezt a munkát számbavenni. Az eltelt idő alatt az Amerikai Magyar Szövetség olyan országos szervezetté szélesült ki, amely ha nem is az összes, de jelentős számú amerikai magyar által alapított és fenntartott vallási, kulturális és testvérsegítő intézményeket foglal magában. A Szövetség Központi Irodájának a munkája három irányban terjedt ki:

1. Az amerikai magyarság személyes ügyeit szolgálja
2. Az amerikai kormány képviselői útján az öreg amerikusok polgárosodásának egyszerűsítését és a nem polgárok törvényes védelmét szorgalmazta.
3. Az angol nyelvű sajtóban azokról a történelmi tényekről adott pontos felvilágosítást, amelyek elhallgatása az amerikai magyarság érdekét és becsületét sérelmezte volna.

A KÖZPONTI IRODA MUNKAJA

Az amerikai magyarság személyes ügyeivel kapcsolatban a Központi Iroda a hozzá intézett több ezer levélre adott minden egyes esetben választ. Legtöbb esetben sikerült állami szükség-segélyeket, öregkori segélyt, nyugdíjakat, ingyenes kórházi kezelést, valamint agghemházi elhelyezést kijárni és biztosítani. Ezekkel és egyéb ügyek-

kel kapcsolatban a szükséges keresztleveleket, házassági és halotti bizonyítványokat szintén a Központi Irodában szerezték be.

A Központi Iroda munkája teletel az azonkívül: mindazokat a problémákat is, melyek az idegenek (magyarok) regisztrálásával és az új kötelező katonai törvénnyel kapcsolatban fölmerültek Klónós gondot fordított arra, hogy az állandóan változó nemzetközi helyzet: kapcsolatban a szülőhazával szemben igazságosan és megértően

foglaljon állást az angol sajtó. Ez utóbbi téren a Szövetség — a Központi Iroda jelentése szerint — gyümölcsöző eredményeket ért el,

így New-Jersey állam kormányzója március 15-ét hivatalos „Magyar Nap”-nak jelentette ki.

A Központi Iroda azonkívül a szervezés munkájára is nagy gondot fordít, hogy a Szövetség munkájával ezáltal megismertesse a magyar hitközségeket, egyleteket, klubokat, irodalmi és jótékony társulatokat, általában a

Magyar Amerika minden tagját. Ilyen módon akarja aztán elérni a Magyar Amerika egységes megszervezését az Amerikai Magyar Szövetség keretein belül.

Az Amerikai Magyar Szövetség működésében még egy jelentős állomást kell megemlítenünk. Az Amerikai Magyar Szövetség ügyvezető bizottsága 1941. január 7-én tartott gyűlésén rendkívül fontos határozatot hozott, amelyet még aznap átnyújtottak a külügyminiszternek. A határozat többek közt ezeket mondja:

„Mi, az Amerikai Magyar Szövetség ügyvezető bizottsága, mint a magyar származású polgárok képviselője, szent kötelességünknek érezzük, mozgalmat vezetni a független Magyarország fennmaradásáért.” (Pekl.)

Új kilencedik paragrafussal szigorította a fajvédő törvényt a felsőház

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A felsőház igazságügyi és közjogi bizottsága általánosságban és részleteiben is letárgyalta a fajvédelmi törvényjavaslatot. A bizottság a törvényjavaslat 9-ik §-a helyett új 9-ik §-t fogadott el. Az új szöveg a következő:

Nem zsidónak zsidóval házasságot kötni tilos. Zsidó nőnek külföldi állampolgársága nem zsidóval kötendő házassága nem esik a jelen paragrafusban meghatározott tilalom alá. A jelen paragrafus alkalmazásában zsidó az, akinek legalább két nagyszülője az izraelita hittelekezet tagjaként született, úgyszintén tekintet nélkül a származásra az, aki izraelita hittelekezet tagja és két nagyszülője született az izraelita hittelekezet tagjaként. Nem esik a zsidókkal egy tekintet alá, ha ő maga keresztény hittelekezet tagjaként született vagy hetedik életévének betöltése előtt a keresztény hittelekezet tagjává lett és mindkét esetben az is maradt. Az ilyen személynek azonban nemcsak zsidóval, hanem olyan nemzsidóval is tilos házasságot kötni, akinek egy, vagy két nagyszülője az izraelita hittelekezet tagjaként született.

Az előbbi bekezdés rendelkezéseit a házasságon kívüli gyermekekre is alkalmazni kell, ha a természetes atya az anyakönyvezető előtt vagy közokiratban magának ismeri el a gyermeket, vagy az atyai elismerést a bíróság megállapítja.

Az atyai elismerés hiányában, az a házasságon kívül született gyermek zsidó akinek legalább egyik nagyszülője született az izraelita hittelekezet tagjaként, nem esik a zsidókkal egy tekintet alá, ha ő magyar keresztény hittelekezet tagjaként született, vagy élete hetedik évének betöltése előtt a keresztény hittelekezet tagja lett és mindkét esetben az is maradt.

A zsidóknak a jelen törvény hatálybalépése után kötött házasságából eredő leszármazottai is zsidók, tekintet nélkül arra, hogy a nagyszülők milyen hittelekezet tagjaként születtek. Az izraelita hittelekezetbe a jelen törvény hatályba lépése után át-

tért olyan személy, akinek a jelen paragrafus értelmében tilos a zsidó áttérés előtt zsidóval házasságot kötni, ha az izraelita hittelekezet tagjaként zsidóval köt házasságot, a zsidókkal egy tekintet alá esik, akkor is, ha utóbb ismét keresztény hittelekezet tagjává lesz.

Az igazságügyminiszter különös méltánylást érdemlő okból kivételes felmentést adhat a jelen paragrafusban foglalt tilalom alól, nem zsidó és olyan személy között kötendő házasság tekintetében, akinek csak két nagyszülője született az izraelita hit-

telekezet tagjaként és ő maga 1941. június 11-ike előtt keresztény hittelekezet tagjává lett és az is maradt.

Az igazságügyminiszter a felmentés felől bizottság javaslata alapján határoz. A bizottság egy-egy tagját Magyarország hercegprímása, a református konvent, az evangélikus egyház egyetemes közgyűlése, a vallás és közoktatásügyi miniszter, továbbá egy-egy tagját az illetékes bíróság tanácselnökei vagy ítélőbírái közül a m. kir. Kuria elnöke és a közigazgatási bíróság elnöke jelöli ki.

KINEVEZÉSEK

A Hivatalos Lap vasárnapi száma közli, hogy a földművelésügyi miniszter a m. kir. erdőmérnöki személyzeti létszámba Stefány Gyula (Nagyvárad), volt román állami erdőmérnököt, Istvánffy József (Nagyvárad) volt magyar állami erdőmérnököt a VII. fizetési osztály első fokozatába, Nagy Lajos (Bánffyuhnyad) volt román állami erdőmérnököt a VII. fizetési osztály második fokozatába, Jász Károly (Nagyvárad) volt román állami erdőmérnököt a VII. fizetési osztály harmadik fokozatába, erdőtanácsosokká illetve főerdőmérnöké, Simonek János (Szilágyosmlyó) a IX. fizetési osztály első fokozatába és Kuppán János (Élesd) volt román állami erdőmérnököt a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába erdőmérnöké kinevezte.

Hary Gyula mezőtelegi lakost a VII. fizetési osztály második fokozatában ideiglenes minőségű gazdasági felügyelővé nevezték ki Bihar megye gazdasági felügyelőségéhez.

Fecser János nagykarolyi lakost a VIII. fizetési osztály második fokozatában Gömör megyébe, Szabó Mihály nagykarolyi lakost a VIII. fizetési osztály második fokozatában Szabolcs vármegyébe, V. Balogh István nagykarolyi lakost a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába Bihar vármegyébe a gazdasági felügyelőség központjába gazdasági felügyelővé nevezték ki. Sipos Sándort (Szatmárnémeti), Albrecht Elekét (Bánffyuhnyad) a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába ideiglenes gazdasági felügyelővé nevezték ki. Major Pál zilahi lakost a X. fizetési osztály második fokozatában gazdasági segédfelügyelővé ne-

veztek ki.

Dr Rencz Gyula volt román állatorvos a IX. fiz. oszt. harmadik fokozatában ideiglenes minőségű állatorvos-sá nevezték ki.

Báthonyi István (Szatmárnémeti) román állami szolgálatból átvett mérnököt ideiglenes minőségű főmérnöké nevezték ki.

Kotsis Géza okl. vegyész mérnököt (Nagyvárad) a VIII. fiz. oszt. harmadik fokozatában mezőgazdasági kísérletiügyi másodosztályú fővegyésszé, Csauz Károlyt (Nagybánya) ideiglenes minőségű miniszteri számvizsgálóvá, Bendik Istvánt (Nagyvárad) Kovács Lászlót (Zilah), Grenцер Gábor (Dés), Grenцер Gáborné Schmidt Margitot (Dés), Pantea Lászlót (Szilágyosmlyó), Salem Vilmost (Dés), és Ajtay Gizellát (Szilágyosmlyó) ideiglenes minőségű díjnokokká alkalmazták. Vékony Margitot (Dés), Lészay Tibort (Élesd), Haneler Erzsébetet (Szilágyosmlyó), Hüller Józsefné Ginzer Magdát (Nagyvárad) díjnokként kinevezték.

Szarill Ferencet (Nagyvárad) ideiglenes minőségű irodatisztá, Siket Emil (Nagyvárad) kiegészített erdőzeti vezetőt ideiglenes m. kir. üzemi gyakoronkká, Ambrus Aladár (Nagyvárad) napibéres vízmostert műszaki al-tisztá kinevezték. Deák Sándor szatmárnádi, Nagy Bertalan színérváraljai és Plungár József bihari diószegi lakosokat ideiglenes minőségben kisegítő szolgaként alkalmazták.

Hirdessen a Magyar Lapokban

**Sertéshizlalók !
Uradalmak! Gazdaságok!
Ipari sertéshizlalók
és sertéskereskedők
figyelmébe !**

Közöljük, hogy úgy kóvár, mint sovány sertések értékesítésével foglalkozunk. Felkérjük, hogy bizott és sovány sertésiket eladásra felkínálják a Nagyvárad Husiparosok Szövetsége sertésbeszerző osztályának Nagyvárad Város Közvágóhídi telepén. Távbeszélő: 19-31 Reggel 8-tól este 8-ig állandó irodai órák.

Megyétre keresünk jó állapotban levő National-cassát.

Kelet és nyugat ifju magyarjai a magyar Sion árnyékában

— Részletek az esztergomi katolikus nyári egyetem életéből —

1

Esztergom, 1941. júl. hó.
Az idén sokkal nagyobb érdeklődéssel gyülekeztek, mint bármikor a katolikus magyar felsőiskolások a „Magyar Sionon” rendezett katolikus nyári egyetemre. Ezekon a gyönyörű júliusi napokon az esztergomi vár főnséges falai között, ott, ahol az igazi, ősi magyar kereszténység bölcsője ringott és ahol ország-alapító Szent Istvánunk és árpád-házi nagyjaink szelleme lebeg ma is örök titokzatosan, az ország minden részéből lelkes magyar fiúk és lányok jöttek össze. A „Magyar Sionra” szálltak, hogy a feltámadás hajnalán itt kapjanak irányítást a szentistváni állameszme újabb ezeréves kiépítéséhez.

A nyári egyetem sikeréhez minden hozzájárult, ami hasznossá, széppé és kellemessé tehet egy ilyen lelkes özszejövetelet. Egyetemünk legkiválóbb tanárai ültek az előadói katedrán és legnagyobb áldozatkészséggel álltak az ifjuság rendelkezésére még magánmegbeszélésekre is.

Esztergomnak festői szép a fekvése. A magasán álló vár ormáról gyönyörű kilátás nyílik az alant kanargó Duna-part mentén a messziségben kéklő felvidéki hegyekre.

A szabad időben is sok kellemes szórakozás állott a nyári egyetem hallgatóinak rendelkezésére. A meleg vízi fürdők kellemes hulláma, osónakázás a Dunán az esti alkonyatban, kirándulás a visegrádi várba. Aki történelmi emlékek és művészet után érdeklődött, annak rendelkezésére állt a múkincsekben gazdag és páratlan esztergomi kincstár és képtár, a legrégebb magyar művészeti értékekkel. Mindenki szent megilletődéssel és igazi magyar büszkeséggel lépett az árpádok nemrégén feltárt királyi palotájába. Ezeréves múltunk, dicsőségünk szelleme lengi körül ezeket a falakat.

2

Mindenkit érdeklő problémák vetődtek fel az előadásokon: hogy fog kialakulni az új Magyarország, nemzetiségi és szociális problémák. Egy-egy előadás után élénk csoportokba verődve tárgyalták meg a hallottakat. Hírreves történéseink: Székfü Gyula egyetemi tanár rámutatott, hogy milyen veszedelmes következményei voltak a külsőleg asszimilációnak a múltban és milyen veszedelmes lehet ez a jövőben. A külföldi, bomlasztó propaganda ebbe kapaszkodott bele és Magyarországot befeketítette nyugat előtt. A közel-múlt is leckét adott ebben a tekintetben, amikor százak és százak, akik magyarnak vallották magukat, magyarságukat, mint egy köpenyt, le-

vetve, idegen politikát folytatva bomlasztották a haza egységét. Ezért a gyanakvás felhője lengi át az igazi magyarokat a nem tisztá magyarokkal szemben... Divatos gondolat — folytatta Székfü. — a népcseré. Bizonyos területeket átengedve, az idegen népeket oda kell telepíteni. Ez nem a nemzetiségek szempontjából, sem pedig a magyar állam szempontjából nem kívánatos. Az a nép, amelyik, kiűzve százados hazájából, a vándorbotot veszi kezébe, igazi otthonra nem talál és kitészitottnak érzi magát. A szentistváni örökséget meg kell tartani az utolsó darabig, amíg a nemzet vitalitása arra képes. A kisebbségi nemzeteknek hazát kell teremteni az országon belül, hogy legyenek megelégedve és legyenek hű polgárok Szent István szellemében.

3

A felvidéki fiatalok atyja, Pfeifer kanonok, felejthetetlen halással volt a nyári egyetem ifjuságára. Végtelesen kedves, barátságos modorával rövid pár óra után mindenkinek közkedve ismerőse lett. Mint nemzeti apostol járt a felvidéki húszéves rabság alatt a magyar ifjuság között. Most, amikor elkísérte fiatal ide, a nyári egyetemre és tapasztalatait elmondta arról az emberfeletti nemzetmentő munkáról, amelyet a felvidékiek kifejtettek, szinte atyai szeretettel süttogta utolsó szavait: Fiúk! Itt vagyunk magyar hazánk keblén

újra, mielőtt elindulnánk Nagymagyarország jövőjéért dolgozni, véssétek szívetekbe, hogy Nagymagyarország sorsa attól függ, mennyire tudja minden magyar egymást megismerni és megszeretni, minden magyarban, legyen az bármilyen rendű, felismerni az értéket és becsülni. Le kell rontani azokat az idegenkedő és fájó társadalmi korlátokat, amik a magyart elválasztják a magyartól!

4

Általános érdeklődés és figyelem kísérte dr. Scheffler János előadását: „A magyar rabság 22 éve Nagyromániában” címen. Előnk és alapos érvekkel alátámasztva bemutatta, mit jelentett a magyarnak: „Civis Romanus sum!” Majd felsorakoztatta azokat a kegyetlen fegyvereket, amikkel a magyarságot kintpadra feszítették és nagyon sokszor kivégezték: a nyelvvizsgák, numerus valochieus, adópolitika, stb. Majd az erdélyi Státus kálváriáját rajzolta meg és végül a katolikus iskolák és tanítók nemzetmentő mártírságát. Pár odavetett jellemző adattal megrajzolta a hírhedt Ghiubu professzor arcát is.

5

Dél, Kelet és Nyugat magyarjai felszabadulva a rabság keserves elszakítottaságából, most találkoztak először ilyen nagyszámban. Erdélyi fiúk és lányok boldogan szorították ke-

zet a felvidék ifjuságával. Kezet szorított egymással az ország minden részéből összesereglett kispapok tarka serege. Ugy érezte az ember, hogy itt az ország szíve dobogott össze és a szívek mélyén kicsendült ez a dal, hogy: „Magyar, szeresd a magyart!” Négyféle elszakítottaságból találkozott magyar fiúk és lányok itt a „magyar Sion” főnséges, ezeréves szellemének gazdagságából merítve, egy közös katolikus és magyar egységet alakítottak ki szívükben, hogy ezt vigyék szét a haza minden sarkába.

Zöldi András.

„Itt vannak a magyar honvédek!”

Ungvárról jelentik:

A magyar csapatok által elfoglalt galíciai területekről visszaérkezett vezető személyiség érdekes részleteket mondott el a szovjet uralom alól felszabadult lakosság hangulatáról. Még nyolc-tíz nappal a felszabadítás után is állottak a diadalkapuk és a házakon a díszítések. Az ukrán lakosság tetekben is kinyilvánította a magyar honvédek iránti rokonszenvét és hasznos utbaigazitásokkal szolgált. A munka nem akarnak visszagondolni.

— Boldogok vagyunk, mert a magyar honvédek itt vannak közöttünk — mondták.

Elmondták, hogy a zsidók által irányított radák a községi tisztviselők szerepét lettek volna hivatottak betölteni. Minthogy a zsidóság kezében volt az egész közelet, szombaton tartották a munkaszünetet.

Még a katonai parancsnokságoknál is a zsidók vitték a főszerepet. A visszavonuló csapatok óriási pusztítást okoztak. Még a berendezési tárgyakat is elvitték magukkal.

Az elfoglalt területeken a visszavonuló csapatok a természetben sehohsem tudtak kárt tenni, mert a vetés csak zöldelőfélben volt. Az elmúlt vasárnap volt egy esztendő óta az első háborítatlan istentisztelet. Sok helyen lelkipásztor nélkül kellett hálát adni a felszabadulásért. (MTI)

Nagyobb területtel nyerte vissza függetlenségét Montenegró

Rómából jelenti a MTI: Az olasz sajtó értesülése szerint, az új független Montenegró a háboru előtti Montenegrónál nagyobb területre terjed ki. Valószínűnek tartják, hogy a kormányzó kijelölése hamarosan megtörténik, még pedig oly módon, hogy montenegrói küldöttség érkezik Róma-ba és az olasz uralkodót felkéri a kormányzó kijelölésére.

Agyonlőtték Zelea Codreanu öccsét

Bukarestből jelenti a MTI: A román belügyminiszterium mára kiadott közleménye szerint sajnálatos szerencsétlenség történt az egyik bukaresti parkban. Egy ór és Zelea Codreanu testvére, Horia Zelea Codreanu összetűzött. Az összetűzés során az 5r fegyverét használta, aminek következtében Horia Zelea Codreanu életét veszítette. Az őrt átadták a bíróságnak. Egyidejűen felmentették a szolgálatból, a szolgálatban levő rendőrbiztost, aki illetlen magatartást tanúsított a Codreanu család egyik tagja iránt

Gyereink azzal a Kalevalával...

Az első finn-szovjetorosz viszály idején sokan nálunk majd meghaltak a finn barátságért. Egyszerre dívatba jött a Kalevala, a rokonság emlegetése. Világjáró újságírók állandóan felszínen tartották a finnek iránti érdeklődést. Megismertük Finnországot összes városával és történelmének minden érdekes apróságával együtt. Gyűjtések indultak meg a társadalom legkülönbözőbb köreiből több-kevesebb sikerrel. Egyszóval virágzott nálunk a finnbarátság.

A második finn-szovjetorosz viszály idején, most, muntha alább hagyott volna ez az érdeklődés. Pedig kétszeres okunk lenne rá. Közös fronton küzdünk, közös az ellenség, közös lenne mindenképpen a sorunk is. Hivatalos részről nincs is hiba a barátságban. Nyilatkozatok hangzanak el mindkét részen. Azok a körök azonban, amelyek korábban a leghangosabbak voltak, most elhallgattak. Nem érdeklő őket a Kalevala, nem lelkesednek a rokonnemzet hősiességéért.

Az ok egészen egyszerű. Az első viszály idején az még kabították, hogy a finnek Szovjetországgal állottak szemben. Pontos volt az, hogy látszat szerint imádták demokráciáikkal állottak egy oldalon. Anglia és Amerika hangoskodott akkor nagyon Finnország mellett. Hogy mennyire csak számításból és taktikából, az később nyilvánvaló lett. Finnország

megsegítése volt az áldozó jelszó. Mőgötte pedig egészen egyszerűen be akartak férközni a Skandináv-félszigetre, hogy hálbálmadhassák Németországot.

Hazai kalevalásainkat akkor az éremnek ez az oldala tartotta lázban. A „nagy demokráciák” imádata folytán kegyekbe vették a „rokonnépi népet is.

Ma már nem lelkesednek értük. Pedig — amint mondtam — sokkal több alappal tehetnék ma, mint bármikor. De nem lehet. Ma Finnország nemcsak Szovjetországgal, hanem az egész Európa-ellenes fronttal, az európai keresztény kultúra mindhárom ellenségével szemben áll. Az angol és amerikai hadianyag most a vörös barbárság bálványát táplálja. A nagy demokráciák egészen megfélemeztek róla, hogy nem régen még Finnországgal kapcsolatosan is a „kis nemzetek szabadságára és függetlenségére” hivatkoztak. Nem azt akarjuk most bizonyítani, hogy ezek a szölamok a „nagy demokráciák” szótárában csak megtevesztő jelszavak. Csak arra hívjuk fel a figyelmet, hogy hazai kalevalásaink is elhallgattak. Számukra is megszűnt a finn barátság. Nem lelkesednek már a rokonnemzet hősi küzdelméért. Azért figyelmeztetjük őket:

Uraim, gyerünk azzal a Kalevalával... (Tövis.)

Cserépkályhák
Atrakom modern fa- és szénfűtéses vagy
Hardtmuth rendszerre. Hozzá még 18
fok melege lesz.
Cserépkályha lerakás
Szaniszló u. 68.
Telefon 14-94

Belvárosi mozgóban
Kedden utoljára: **Olajváros**
Szerdától:

A hölgy egy kissé bogaras

Tolnay, Mály, Gózon.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Kedden utoljára:

I. FENEVADAK SZIGETE
II. Fehér sas
Szerdától

CAFE MOSZKVA

Apolló filmszínházban

Szerdán utoljára
Kabos Gyula és Perczel Zita
nagyszerű vigjátéka

Budai cukrászda

LEVENTEPARANCSNOKOK A TÁBORTŰZ MELLETT...

A városban hatalmas táborlűzég, körülötte sűrű, tömöri sorokban nyári öltözötű leventék ülnek: a leventeparancsnok-képző tanfolyam résztvevői. Már meglelt kora férfiak, akik a társadalomnak mondhatni minden rétegéből toborzódtak össze. Vannak közöttük iparosok, szakmunkások, földművesek, tanítók, tanárok, jegyzők és más hivatalnokok, akik a tanfolyamon bajtársias, meghitt közösségben készülnek a nemzeti feladatra, hogy a magyar ifjúságot katonai előképzésben, hazafias és szociális szellemű oktatásban részesítsék a levente-kötelesség évei alatt.

Mindig többen nézik végig a gyakorlatot

A táborlűz körül széles négyszögletű tereget alkotnak a leventeparancsnok-jelölték sorai. A négyszög egyik oldalát székek, padsorok fogják be; itt foglalnak helyet a város katonai parancsnokságának vezetői vagy azok képviselői és a leventék barátai, akik a hétfőn, szerdán és pénteken este hétórától kezdettel megisméltendő táborlűz-gyakorlatokat estéről-estére növekvő számmal jelennek meg.

Ma a tanfolyam negyedik százada végzi táborlűz-gyakorlatait. A magasan lobogó tűzzel szemben a helyőrségparancsnok helyettese, egy ezredes és egy alezredes, a hadtest hadérőim kívüli kiképzési osztályának vezetője ül, mögöttük pedig a nagyközönség tarka tömegei. De a sánc magas partjaira is nagyszámban gyűltek érdeklődők s a várban jent katonák szorongának a falakon, hogy lássák és hallhassák a táborlűz-gyakorlat szereplőinek hazafias tárgyú előadásait, szavatait, karénekeit, vidám műsor-számaikat és akrobatikus mulatványait.

Pereg a műsor a táborlűz mellett...

Kevéssett hét óra után a negyedik század parancsnoka jelentést tesz az ezredesnek, majd megkezdődik az előadás. Mélyen jelképes tartalmu jelenetet adnak először elő a tanfolyam hallgatói forró, hazafias érzéssel, sok színészi rátermettséggel. Aztán szavatait, majd énekszám következnek. Ka-

gálató cigányjelenetet játszik el két levente parancsnok-jelölt s mókákra zúgó taps árad a sáncárokból. Aztán megint szavatait, utána tréfás kórusok, komoly karének pompás belanlottsággal, majd ismét egy humoros jelenet, utána tornászmulatványok s végül szép, lendületes, hazafias beszéd, amelynek gondolatai bizonyára sokáig ott rezegnek még a hallgató-ság lelkében.

Bármelyik kabarének becsületére válnának a kis háziünnepély jellegű táborlűz-gyakorlat műsorszámait. S a tanfolyam százada külön-külön minden héten háromszor rendeznek ilyen ünnepélyt. Kitiűnő emberanyag van itt együtt, lelkes, odaadó vezetéssel s valóban bámulatraméltó, hogyan tudnak hetenkint háromszor is eny-

nyi vonzó műsorszámot összeállítani.

Félkülencre jár az idő, már erősen alkonyodik. A táborlűz nagy fahasábjai roskadozóban vannak s utolsó löbbannak a lángok, amikor a főhadnagy jelenti az eredelesnek: „A táborlűz végetért.”

Bizonyos, hogy e szép, felemelő és emellett igen mulatságos táborlűz-gyakorlatoknak egyre nagyobb közönsége lesz. A parancsnokság szívesen látja az érdeklődőket a sáncárok széles nézőterén. Minden egyes előadás tanúbizonyságot tesz a leventeoktatás emelkedett szelleméről s arról a katonás lélekről, hazafiasságról, fiatalos jóleldről és bajtársiaságról, ami a leventéket a szebb jövő építésének hivatott munkásaitja. (*)

GAZDASÁGI ÉLET

A bankszerű fedezettel nem rendelkező kisiparosok és kiskereskedők hitelakciója

A Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy a m. kir. iparügyi miniszter a bankszerű fedezettel nem rendelkező kisiparosok és kiskereskedők hitelakciója keretében a következő kerületben létesített hitelalapokat: Nagyvárad, Nagybánya, Nagykároly, Margitta, Székelyhid, Biharpuspöki. Ily hitelalapok létesítése még a következő kerületekben van folyamatban: Szatmárnémeti, Nagyszalonta, Felsőbánya és Erőmhályfalva. A hitelalapok felett rendelkező, a kamara mellett működő intézőbizottság megalakult és ezzel a hitelakció működését megkezdte.

A hitelalapok kétharmadrészben a kisiparosok és egyharmadrészben a kiskereskedők kölcsön-igényei folyósítására használhatók fel. Mindazon közületek kisiparosai és kiskereskedői, ahol hitelalapok már létesítettek, kölcsönkérelmeiket kölcsöntkérő űrlapok kitöltésével terjeszthetik elő. Az egyes hitelalapoktól csak a hitelalap közülete területén lakó, iparigazolvánnyal bíró kisiparosok és kiskereskedők kaphatnak kölcsönt. A kölcsöntkérő űrlapok a Kereskedelmi és Iparkamaránál, a polgármesteri hivatalnál, illetve községi elöljáróságnál, Ipartestületeknél és kereskedelmi testületeknél kaphatók.

A kitöltött űrlapok az illetékes polgármesteri hivatalnál, illetve községi elöljáróságnál adandók be, amely a kérvényben foglalt adatokat bevizsgálja és az esetben, ha a kérvényező kisiparos az Ipartestület, ha kereskedő a kereskedői testület meghallgatásával, a kérelmet javaslatával ellátva a kamara mellett működő intézőbizottsághoz juttatja, amely a köl-

csön folyósítása felett dönt. Nagyváradon az iparosok kölcsönkérelmeiket az Ipartestülethez, a kereskedők a Baross Szövetséghez, vagy a Kereskedelmi Csarnokhoz is beadhatják, ahonnan a kérvényeket a polgármesteri hivatalhoz juttatják el.

A kölcsön összege rendszerint 300 pengő, kivételesen 500 pengő lehet. Evi kamata 6¹/₂%. A kölcsön felvétele alkalmával a kölcsöntvevő 6 hónapra szóló 0.12% illeték alá eső fedezeti váltót ír alá elfogadói minőségben, ha nős, úgy házastársával együtt. Kezes vagy kezestársak előírása esetén a váltót ezek is aláírják. A váltón kívül az adós, illetve az adóstársak 0.6% illeték alá eső kötelezvényt írnak alá.

Olyan kisiparosok és kiskereskedők, akiknek lakóhelyén hitelalap nincsen, a bankszerű fedezettel nem rendelkező hitelakció keretében kölcsön-iránti kérelmeikkel közvetlenül a m. kir. iparügyi minisztériumhoz, illetve a kereskedelmi-és közlekedésügyi minisztériumhoz fordulhatnak.

AUGUSZTUSBAN GAZDÁSZ-TALÁLKOZÓ LESZ KOLOZSVÁRON. A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete augusztus közepén megrendezi Kolozsváron a kolozsvári öreg gazdászok felszabadulás utáni első nagy találkozóját. Ugyanakkor gazdatiszti tanulmányi utat is rendeznek Erdélybe. A terv megvalósulásait a különböző gazdasági érdekképviseletek és intézmények lelkesen támogatják.

INNEN-ONNAN

Szebia

Sztaromirovics Joanovics Milán, az egykori Samcuprava, a szerb önkormányzat hivatalos lapjának szerkesztője, most „Obnova” (Megújodás) címmel új lapot ad ki Belgrádban. A főszerkesztő vezércikk keretében a következő megállapításokat tette Belgrádról, Szerbiáról és a szerbekről:

„Ne áltassuk magunkat és ne várásoljunk más képet magunk elé, mint a valóságot és ez az, hogy ami egykori büszke, fehér Belgrádunk sajnálni való. Ha eltekintünk korzójától, kávéházaitól, strandjaitól, nem találunk benne egyebet. A mai Belgrádban sok minden nincs már, ami volt régebben, hiányzik az életerőtől és az optimizmustól duzzadó hatalmas hullám, amely folytonosan átvonul rajta. Legjobbaink visszavonultak, legképzettebb embereink gondolatokba mélyedten elhagytak bennünket.” — Megállapítja ezután cikkében, hogy Belgrádba igen sok menekült érkezik, akik egyelőre még nem tudják megérteni az új történelmi helyzetet. Leszögezi azt is, hogy Belgrád az elmúlt husz év alatt bebizonyította, hogy alkalmatlan nagyvonalú államvezetésre és most egész szerepe csak arra szorítkozhat, hogy egyedül a szerbek felett biztosítsa magának a kulturális vezetést. Végül ezt írja: „Figyelmeztetem a szerbeket, hogy három fontos körülményt nem szabad szem elől téveszteni: mi, szerbek, kicsiny, szegény és műveltség tekintetében nagyon elmaradt nemzet vagyunk.” (MTI.)

Anglia

Haliifax nagykövet, a Mazzini Society-hez intézett táviratában megcáfolta Szimovics jugoszláv emigráns minisztereinek kijelentését, amely szerint Anglia Triesztet jugoszláviának igézte. Haliifax szerint az angol kormány semmi teelősséget nem vállal Szimovics ráíróbeszédéért. A Times vezércikkben dicséri lord Haliifax gyors cáfolatát és közli Storzo volt olasz miniszter tiltakozását Szimovics kijelentéseivel kapcsolatban. A vezércikk helyesli az angol kormány elutasító magatartását a Londonban székelő emigráns kormányok kívánságaival szemben és megállapítja, hogy az amerikai kormánynak realis és igazságpolitikát kell követnie és nem szabad megismételnie a mult háboru idejében elkövetett tévedéseket, amelyek ilyen időelötti igéretekből eredtek. (MTI.)

Japánnal csak németül vagy japánul lehet telefonbeszélgetést folytatni. Tokióból jelenti a NTI: A jövőben Japán és Európa közt német és japán, Japán és a többi állam közt csak japán nyelven lehet távbeszélést folytatni. (MTI)

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerekezés

Falburkoló üvegcsempék gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30,
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27,
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

MIKOR KELL SÖTÉTITENI? (MTI)
A magánvilágítás, lakóházak és gépjárművek elsötétítését július 15-én 20 óra 40 perckor kell végrehajtani.

PÉNTEKEN ÜLÉST TART A FELSŐHÁZ

A 35-os bizottság ülése. Budapestről jelenti a MTI: A 36-os honvédelmi országos bizottság július 17-én ülést tart. Budapest, a MTI jelenti: A felsőház július 18-án, pénteken ülést tart.

KINEVEZTÉK A FUTURA KORMÁNYBIZTOSÁI. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. minisztérium dr. Hattinger Sándor, a Futura, a Magyar Szövetkezeti Központok Aruforgalmi Rt. alelnökét, az említett részvénytársasághoz, hормánybiztosként kirendelte.

Megszünik a nagyváradi Baross Gábor Kereskedelmi Középiskola elkészítő tagozata. Értesitem az érdekelteket, hogy a debreceni tankerületi királyi főigazgató rendelete értelmében az elkészítő tagozat intézetünkben megszűnik. Az odajárt növendékek iratkozzanak be a polgári iskolába vagy a gimnáziumba. Természetesen érvénytelen azoknak a felvétele is, akik már eddig jelentkeztek. A befizetett felvételi díjakról később történik intézkedés. Az igazgató.

FOLYTATJA MUKÖDÉSÉT A KOLOZSVÁRI DIÁKVÉDŐ HIVATAL Kolozsvárról jelenti a MTI: A Ferenc József Tudományegyetem diákvédő hivatala az 1941-42. tanévben is folytatja működését dr. György Lajos ny. r. tanár vezetésével. A diákokhoz a felvételi húsz pengő, a otthonokba a felvételi húsz pengő, a lakás havonta 15 pengő. A felvételi kérelmeket augusztus 7-éig kell beküldeni a diákvédő hivatalhoz. (Kolozsvár. Farkas-utca 3.). Tájékoztatásért dr. György Lajoshoz lehet fordulni levél útján is.

Újból megállapították a menhelyi gyermekek tartásdíját. Budapestről jelentik: A nevelésügyi miniszter általános gyermekmenhelyi gondozottak havi gondozási díját a belügyminiszter módosította. Az új megállapítás szerint a tartásdíj 0-2 éves korig 15 pengő, 2-7 éves korig 12 pengő, 7-12 éves korig 11 pengő, 12-15 éves korig 9 pengő lehet.

Okvetlenül szerezzé meg könyvtára számára a napjainkban élt cirkuszlóvarnóból missziós apácává lett

Beáta nővér életrajza.

Mozifilmnél érdekesebb eseményhalmazzt tar olvasója elé ez a bámulatos életrajz. Hősies bátorsággal mindenkiben csodákozást, apostoli lelkesítést, az olvasóban lelki nekilendítést vált ki!

Ara 3.40 Pengő

Kinevezés. Zakariás László mérnököt, aki a felszabadulás óta különösen az árvízvédelem terén fejtett ki nagy munkásságot, miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki a miniszter a nagyváradi kulturális hivatalhoz. A kinevezés nagy örömet keltett a vármegyében.

BALKARJUKON SÁRGA SZALAGGAL KOZMUNKÁRA RENDELHETŐK ROMÁNIÁBAN A ZSIDÓK. Bukarestből jelenti a MTI: A hivatalos lap közli a zsidók katonai szolgálatáról szóló szabályzatot. Eszerint a zsidók közmunkaszolgálatra rendelkezhetők be. Balkarjukon sárga szalagot kell viselniük. A volt tényleges tartalékos tisztok és altisztek külön jelzést is viselnek. A munkaszolgálat tartama a következő: 18-21 év között évi hatvan nap, 21-24 év között évi 180 nap, 24-26 év között 120 nap, 26-31 év között 90 nap, 31-50 év között 60 nap. A vasár- és ünnepnapok nem számítanak be. Kötelesek ezenkívül a zsidók hadmenetességi adót és illetéket fizetni.

Augusztus végére halasztották az anyaországi orvosok erdélyi tanulmányútját. Nagyvárad. Sajtó tud. Jelentették, hogy a szegedi Orvosi Kamara július elejére nagyobb szabású erdélyi tanulmányút rendezését tervezte, amelynek során végiglátogatták volna az összes jelentősebb erdélyi gyógyhelyeket és fürdőket, Kolozsváron, Marosvásárhelyen és Nagyváradon pedig tájékoztató orvosi szakoszejeveteleket és szakelőadásokat akartak tartani. Közbejött akadályok miatt a terv megvalósítása elmaradt. Mint értesülünk, a szegedi Orvosi Kamara a tanulmányút tervét nem ajtette el végleg, hanem csak elhalasztotta. A tanulmányút augusztus végén mégis megrendezik a már elkészített régebbi program szerint. A résztvevők, mintegy 100 orvos, augusztus 23-án indul el Szegedről az erdélyi utra, amelynek első állomása Kolozsvár lesz, azután a Székelyföld meglátogatása kerül sorra, a záróelőadást pedig Nagyváradon rendezik meg. Az eddig már végleges formában megalkult erdélyi orvoskamarák teljes erővel kapcsolódnak bele a tanulmányút megrendezésébe.

TIZENEGY HALOTT EGY TÁRSASGÉPKOCSI SZERENCSETLENSÉGNÉL. Zábrából jelenti a NTL. Jajca közelében egy társasgépkocsi a Brbasz folyóba zuhant. A szerencsétlenségnek 11 halottja és 15 sebesültje van. (MTI)

Álarcos rablómerénylet Veszprémben. Veszprémből jelenti a MTI: A vasárnapra virradó éjjel álarcos rablók hatoltak be Raich Izidor Buhim utcai lakásába. Pénzt követeltek, majd a kereskedőt agyonlőtték. Feleségének sikoltozására elmenekültek. A rendőrség megindította a nyomozást.

ÖNGYILKOS ÖREGASSZONY. Nagyvárad. Sajtó tud. A biharföldi egyházi csendőrség jelentete a nagyváradi ügyészségnek, hogy özvegy Varga Józsefné 67 éves öregasszony lakásán felakasztotta magát. Az ügyészség a temelési engedélyt megadta.

BEFEJEZŐDÖTT AZ ESZTERGOMI NYÁRI EGYETEM. Esztergomból jelenti a MTI: A katolikus nyári egyetem, amelyet a hercegprímás június 29-én nyitott meg, szombaton befejeződött. Az idei nyári egyetemen résztvettek a felszabadult területek ifjai is.

A rendőrtisztikar köszöntötte dr. Horváth György főtanácsost. Nagyvárad. Sajtó tud. Kedden délelőtt 12 órakor a nagyváradi rendőrkapitányság tisztikara jelent meg dr. Horváth György rendőrfőtanácsos, a kapitányság vezetője előtt és őszinte jókívánásait fejezte ki az értékes kitérítés alkalmából. A felkösöntő beszédet Kajdy Lajos rendőrkapitány tartotta. Dr. Horváth György válaszában kifejtette, hogy a kitérítés nem az ő személyének, hanem a nagyváradi rendőrkapitányság vezetőjének szól s így ennek megszerzésében az egész kapitányság tisztai és személyzeti kara hozzájárult.

RIMASZOMBAT ELBÁNIK A ZSIDÓKKAL. Rimaszombat város képviselőtestületének rendkívüli közgyűlésén a képviselőtestület elfogadta azt a szabályrendeletet, amely szerint zsidók, vagy megbízottak a napi, heti és havi piacokon délelőtt 10 óránál korábban nem vásárolhatnak, az utcán és nyilvános helyeken csoportosan nem jelenhetnek meg és sertézsírt nem vásárolhatnak.

Előleptetések a nagyváradi rendőrségnél. A Hivatalos Lap közli a legújabb előleptéseket a rendőrség kebelében. A Kormányzó Ur Nagyváradról Sipos Tibor tb. főtanácsost, valóságos főtanácsossá nevezte ki. Szász Gyula detektív a 9-es fizetési osztályba került, Botlik András detektív gyakornokot pedig a 9-es fizetési osztályba léptették elő. Itt említjük meg, hogy a néhány hónappal ezelőtt Marosvásárhelyre, illetve Kolozsvárra elhelyezett két rendőrfelügyelő gyakornokot, Kürthy Istvánt és Kovács Istvánt rendőrfelügyelőkké nevezték ki.

MEGNYITOTTAK NYOLCVAN RÉSZTVEVŐVEL A KÁRPÁTALJAI MAGYAR TANITÓK RUSZIN NYELVTANFOLYAMÁT. Ungvárról jelenti a MTI: A magyar kultuskormányzat a Kárpátalján működő magyar nyelvű tanító és tanítónők részére az idén is rendezett ruszinnyelvű tanfolyamot. A tanfolyamon 80 tanító és tanítónő vesz részt. A tanfolyamot hétfőn nyitották meg.

Személyi hírek a nagyváradi rendőrkapitányságról. Nagyvárad. Sajtó tud. A rendőrkapitányságon az elmúlt napokban több személyi változás állott be. Sallér Ignác rendőrfelügyelő, aki a betegszabadságon lévő vitéz Gubody Sándor rendőrfelügyelőt, az őrszemélyzeti osztály vezetőjét helyettesíti, a mai nap folyamán visszatér Szombat helyre. Helyére vitéz Jánossy Árpád 6-os főfelügyelő került Egerből, aki átveszi az őrszemélyzeti osztály vezetését. — Dr. Fábán György főrendőrfelügyelőt a nagyváradi kapitánysághoz helyezték s már néhány nap óta átvette szolgálatát. — Nagy József rendőrfelügyelő gyakornok, akinek városunk az első állomáshelye, tegnap öltötte magára az egyenruhát. A szimpatikus fiatal rendőrtisztnek sokan gratuláltak.

Igen jó lesz a termés Horvátországban. Zábrából jelenti a Stefani: A termés Horvátországban igen jónak ígérkezik. Az első szállítmányokat még ezen a héten elindítják a gabona szegény országgrészekbe. (MTI)

Finország elismerte a független Horvátországot. Berlinből jelentik: A Délkeleti Hírszolgálat jelenti Helsinkiből: A finn államelnök de jure elismerte a horvát államot. A külügyminiszteriumban megtették a szükséges lépéseket a diplomáciai határozat végrehajtására. (MTI)

Finom, izletes és zamatos

Espresso

csak

Japport-nál.

Megtiltotta az angol kormány három angol lap külföldrevitelét. Londonból jelenti a MTI: Az angol cenzura megtiltotta a liberális News Chronicle, a Manchester Guardian és a Daily Herald külföldrevitelét.

Magyar-olasz vám tárgyalások

A fiumei magyar tranzitforgalom kérdése a szakértők előtt — ilyen című jelentésben számol be a Popolo d'Italia a magyar-olasz bizottság június elején Budapesten tartott két üléséről, amelyeknek napirendjén a megnagyobbodott Fiume Magyarországgal való összeköttetésének kérdése szerepelt. A jelen helyzet — írja a félhivatalos — igen fontos vasúti, tengeri és szállítási kérdéseket vetett fel, amelyeket hosszasan és behatóan megvizsgáltak a célből, hogy amit lehet, helyreállítsák, sőt fokozzák a magyar területek és a kibővült Fiume lehetőségeivel arányban Magyarország kapcsolatát az adriai kikötővel. A Popolo d'Italia szerint vámkérdések is szóba kerültek a tárgyalásokon. Az ülés határozatait a magyar és olasz illetékes tényezők minél előbb felülvizsgálják és életbe léptetik.

A szokáshoz híven a tárgyalások a lehető legszivélyesebb keretek között folytak le és mindkét részről megerősítették a Fiumén keresztülebonyolítandó magyar áruforgalom velésére irányuló szándékaikat.

A BOLGAR KORMÁNY TENGERSZÁRÓKAT VÁSÁROL OLASZORSZÁGTÓL

Zürichből jelenti a Budapesti Tudósító: A Neue Zürcher Zeitung a kanadai tudósítójának jelentése szerint a bolgár kormány hat tengeralattjárót vásárolt Olaszországtól. A bolgárok engedélyt kértek a török hatóságoktól, hogy a hat tengeralattjáró áthaladjon a török tengerszorosokon, a válasz még nem érkezett meg. (MTI)

Newyork államban és Illinoisban nagy többséggel a háború ellen szavaztak

Newyorkból jelenti a NTL: A Newyork Daily News Newyork állam választóihoz a következő kérdést intézte:

Belépjen-e az Egyesült Államok a háborúba, Anglia megsegítésére?

A kérdésre adott válaszok, amelyek feldolgozását hétfőn este fejezték be, a következő eredményt mutatják: A megkérdezettek 70.5 százaléka szavazott a háborúbalépés ellen, 29.5 százalék mellett. A Chicago Tribune ugyanakkor hasonló kérdést intézett Illinois állam választóihoz. A választók 81.7 százaléka a háborúban való részvétel ellen, 18.3 százalék mellett szavazott.

V világirodalom legszebb könyvei

Harsányi: Fejjel nagyobb mindenkinél, kötve	5.40 P
Herczeg: Horthy Miklós, kötve	14.— P
Ignác Rózsa: Levelek Erdélyből füzve	3.50 P
Ignác Rózsa: Anyanyelve magyar, füzve	3.20 P
Ignác Rózsa: Rézpénz, füzve	5.80 P
Harsányi: Ember küzdj, kötve	10.— P
Harsányi: Mátyás király, kötve	4.50 P
Harsányi: Jókendvű könyv, kötve	3.— P
	2.60 P
Niamešnyé: Villámlik mesziről, füzve	1.— P
Szabó Pál: Szakadék, füzve	5.60 P
	6.60 P
Mezőssy Mária: Örvényben, kve	4.80 P
Eszterhás: Háboruban nőitünk fel, füzve	3.— P
Rab Gusztáv: Belvedere, füzve	6.80 P
	8.80 P
Rab Gusztáv: Diana társadalm, füzve	5.40 P
	7.40 P
Balla: Niczky növendék, kötve	5.40 P
Possonyi: Üldözni fognak útket, kötve	5.60 P
Fekete: Csi, kötve	3.— P
Bözödi: Székely bánja, füzve	5.60 P
	6.80 P
Tamási: Szülőföldem, kötve	5.60 P
Tamási: Ábel az országban, kve	5.60 P
Tamási: Ábel a rengetegben kötve	5.60 P
Tamási: Ábel utja Amerikába kötve	5.60 P
Tamási: Virágveszedelem, kötve	5.60 P
Martin Du Gard: Amit még el kellett mondani, füzve	6.— P
	7.50 P
Bánffy: Darabokra szaggatva, kötve	5.60 P
Féja: Dózsa György, füzve	5.60 P
Balázs: A rög alatt, füzve	5.60 P
	6.80 P
Reymont: Parasztok, füzve	5.60 P
	7.30 P
Llewelyn: Fecvé lettél drága völgyün, füzve	8.50 P
	10.— P
Daphne Du Maurier: A Manderley ház asszonya, kötve	7.50 P
Erba Odeschalchi: A vakok látnak, füzve	4.80 P
	6.50 P
C. Hutshinson: Testamentum, füzve	5.— P
Cronin: Három szerelem, kve	11.50 P
Cronin: Kalapkirály I., II. kve	10.— P
Bello: XIV. Lajos, füzve	5.50 P
Orczy: Okos Pimpernel füzve	2.— P
Orczy: Öszekuszált fonat, fve	2.— P
Bottom: Orvosok, füzve	3.50 P
Bottom: A tulsó part, kötve	4.— P
Csikos: A másik front, kötve	2.80 P
Szentmihályné: Lorántffy Zsuzsanna, füzve	6.— P
Molnár: Kalandok a brazilai őserdőben, kötve	6.50 P
Aldrich: Ella kisasszony, fve	2.— P
Aldrich: Száll a fehér madár, füzve	2.— P
Tömörkényi: Napos tájak fve	2.40 P
Szentmihályiné: Felfelé, füzve	5.60 P
Szentmihályiné: Örök társak, füzve	6.— P
	8.— P
Bromfield: A farm, füzve	6.50 P
Bromfield: Arviz Indiában, kve	4.50 P
Zsigray: Holtomiglan boltadiglan, kötve	8.— P
Bónyi: Uri világ, füzve	2.40 P
Nyirő: Az én népem, kötve	5.60 P
Nyirő: Madéfalvi veszedelem kötve	5.60 P
Kállay: Báthory István, kötve	9.50 P
Kézai: Az utolsó nap, kötve	5.60 P

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Könyvnapi árak:

Tóth Tihamér:

Krisztus király	10 P. helyett 6 P.
Tizparancsolat I.	6 "
Tizparancsolat II.	6 "
Hiszek egy Istenben	6 "
Hiszek egy egyházban	6 "
Krisztus és az ifjú 5 P. helyett	3 "

Zakar András:

Tihamér püspök élete füzve	4 "
Tihamér püspök élete kötve	5 "

SPORT

Két atléta utazik Budapestre Simpson tanfolyamára

Budapesten Simpson edző vezetésével július 21-étől kezdődőleg két hetes tanfolyamot rendez a MASz a tehetséges rud- és magasugrók, gátfutók és vágtaúrók részére. A tanfolyamon részt vesznek a vidéki tehetségek is. Nagy-

váradról az Esta-Sun kiváló atlétája Kiss László a volt román 400 méteres ifjúsági rekorder és a MÁV tehetséges versenyzője, a 17 éves Csapo utazik fel a fővárosba.

16-os létszám az NB I-ben

Budapestről jelentik: Az önkormányzatát visszanyert MLSz Országos Tanácsa vasárnap tartotta meg első ülését, amelyen letárgyalták a nagy izgalommal várt létszámemelési kérdését.

A Tanács az elnökség javaslatára úgy döntött, hogy az 1941—42-es bajnoki évre az NB I. létszámát 16-ra emelik fel. Az NB II. három csoporttal, 14—14-es létszámmal és az NB III. pedig hat csoporttal, 12—12-es létszámmal alakul meg.

Az I. osztályban a 15. helyre a pécsi DVAC és a MÁVAG kettős mérkőzésből kikerülő együttes jut. Ezzel orvosolták azt a jogsérelmet, hogy a két NB II. két második helyezettjét az eredeti határozattal ellentétben kizárják a 14-es létszámból. A 16-ik helyre pedig az MLSz elnöksége választ ki egy egyesületet, mely a Hazatérés Bajnokságában küzd.

Az 1941—42-ik év végén öt egyesület esik ki. Ha a Corinthian díjnyertese jogosult feljönni, úgy hat-

Ugyanakkor három egyesület jön fel az NB II-ből.

Az NB II és NB III. beosztását az elnökség végzése még ezen a héten nyilvánosságra hozza.

A bajnokságot az első osztályban augusztus 20-án kezdik meg.

Határozatilag kimondották még, hogy arról a kérdéstről, hogy az 1942—43-as évben is megtartják-e a 16-os létszámot, az 1942-es tavaszi idény rajta előtt, tehát februárban döntenek.

Vasárnap edzés jellegű atlétikai verseny

Július 20-án, vasárnap reggel pontosan 9 órai kezdettel egyesületközi atlétikai versenyt rendeznek az erzsébetligeti pályán. Részt vesz mind a négy atlétikával foglalkozó klub: az NSE, Esta-Sun, Kolping-Egyetértés és a MÁV. Belépődíj nincs, a rendezőség szívesen lát minden érklődőt.

Elutaztak a NAC játékosok a Gyilkos-tóhoz

Hétfőn Rónay Ferenc edző vezetésével elutazott a NAC 7 játékosa a Gyilkos-tóhoz, ahol 8 napig fognak pihenni. Természetesen a feleségeiket is magukkal vitték. Jeney Rezső

sportszerető vendéglátása feltétlenül jó hatással lesz a fiukra, akik testben és lélekben megerősödve veszik fel két hét múlva ismét a küzdelmeket.

Színház-Mozi

Tegnap vették fel az erdélyi színészeket a Kamarába

A Színművészeti Kamara választmányja tegnap délután ülést tartott Napirenden az erdélyi színészek kamarai felvételi kérelme szerepelt. Az erdélyi színészek eddig különleges engedéllyel játszottak a visszacsatolás óta, beszerzésük a Színművészeti Kamarába csak most történt meg. Körülbelül háromszázra tehető azoknak a színészeknek és színpadi műszakiaknak a száma, akik a kamarai tagságot kérelmezték. A Kamara választmányja elé azonban csak mintegy száz kérelem került, azoknak az ügye, akik a felvételükhöz szükséges okmányokat hiánytalanul becsatolták.

A választmány négy erdélyi színházi szakértőt vont be a kérdés tárgyalására, akik alapos ismerői az erdélyi színi életnek és megfelelő felvilágosításokat és igazolást tudtak nyújtani a kérelmezők magatartását illetően a román megszállás alatt. Az

ülésen egyébként a cseretársulatoknál szükséges kisebb jelentőségű változások eszközéséről is szó volt.

A balkóni háború filmen

„Hadjárat Jugoszlávia ellen” címmel új, hatalmas háborús film kerül néhány nap múlva a magyar közönség elé. Az UFA — mint ismeretes — filmet készített a német katonák balkáni hadjáratáról, amelynek hatalmas anyagát már földolgozták Németországban. Szombaton érkezett az új német háborús film hozzánk és most folyik a filmszalagok átvizsgálása és magyar feliratokkal való el-látása.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel
megjelent térkép ára:
fekete nyomással 1.60 P
színes nyomással 2.—

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér,
Alláskeresőknek 25 százalékos engedmény

Lakás

Hónapos, utcai szobák üresen, vagy butorozva kiadók. Felvilágosítás: Pan-nónia-szálló portásánál.

HUNNIA

nagyszállóban
kényelmesen berendezett
hónapos szobák kiadók.

Keresek azonnalra 2—3 szobás iroda-helyiséget főhelyen. Csiba, Szilágyi Dezső-u. 9. 820

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat, jól venni és eladni Molnárnál lehet, Bémer-tér 1. (udvarban). Levelezőlap hívásra házhoz jövök. 756

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek, órát, ékszerjavítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Egy jó állapotban levő ebédlőszőnyeg eladó. Mátyás király-ut 42.

TISZTA szesz kapható. Nánássy, színház mellett. 816

1 kilogramm frissen szedett befőzni való kajszin barack 1 pengő 20 fillér. Jó Lajosnál, Csáky-u. 24. 826

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay óras és ékszerész, Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Alig használt egyszemélyes rekámie, Epea párnákkal eladó. Alapi-u. 2. ajtó 1. (kis udvarban). 824

Keresek rövidcsőrű, nagyfajta fiatal házőrző kutyát. Liszt Ferenc-u. 29. 829

Bunyitay ligetben 5-ször egy szobás lakásos ház 18 ezer pengőért eladó. — Tatiné, Szilágyi-utca 12. 819

Különlétele

Javító- és magánvizsgákra eredményesen előkészít okl. tanár. Beöthy Ödön-u. 42. (kapuval szemben). 825

Fürdőruhákat, szvetereket gyönyörűen javítok, átalakítok gyermekruhának. Harisnyatalpalás, Bodánénál, Kossuth-u. 18. 821

Allást keres

Harcéri szenvedéseket átélő magyar munkásasszony apolonji, mosási, takarítási vagy egyéb házi munkára ajánlkozik. Címem: Veress Piroksa, Nagyvárad, Beöthy Ödön-utca 57. 817

Allást nyec

Német nyelvtanárót keresek. Cím: Gróf Csáky István-utca 17. I. em. 3.

Jó referenciával rendelkező keresz-tény, perfekt kereskedelmi gyors- és gépirónót azonnali, esetleg későbbi belépésre felvesz Haracsek Vilmos utó-dai nagykereskedő cég, Nagyvárad. — Ajánlatok fizetési igények és referen-ciák megjelölésével közvetlenül a cég-hez küldendők be. 813

Ügyesen kézimunkázó kislányt kifutónak felvesz: Bodáné, Kossuth-u. 18.

Kifutót felvesz Mega borpince, ke-rekparosok előnyben. Szilágyi Dezső-utca 4.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körítorgóépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. 174m